

Свірін Микола Олександрович,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник,
головний науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії
ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-9443-7566
Давидова Марина Миколаївна,
ад'юнкт кафедри кримінології та
кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх
справ України, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-6642-9681

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ СУБ'ЄКТАМИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ

У статті здійснено аналіз нормативно-правового забезпечення, форм та методів взаємодії органів і підрозділів Національної поліції України з іншими суб'єктами щодо запобігання злочинам у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Досліджено основні законодавчі та підзаконні акти, що становлять правову основу взаємодії суб'єктів запобігання наркозлочинності. Проаналізовано наукові підходи щодо визначення шляхів удосконалення законодавства у цій сфері та ефективності діяльності Національної поліції. Запропоновано перспективні напрями вдосконалення взаємодії правоохоронних органів у процесі протидії та запобігання наркозлочинності.

Ключові слова: взаємодія, незаконний обіг наркотиків, запобігання наркозлочинності.

Національна поліція належить до системи державних органів, для яких запобігання злочинам є одним з основних, пріоритетних завдань. На підрозділи цього правоохоронного органу покладається здійснення низки спеціально-кримінологічних заходів загального та індивідуального рівнів щодо запобігання злочинам, зокрема й у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

Ефективність виконання органами Національної поліції завдань із запобігання наркозлочинності значною мірою залежить від узгодженості дій поліції, а також від налагодженої взаємодії її підрозділів з іншими суб'єктами запобігання та протидії злочинам у сфері незаконного наркообігу.

Повноваження у сфері запобігання незаконному наркообігу Національна поліція здійснює через реалізацію положень Конституції України, кримінального

та кримінального процесуального законодавства, законів України “Про Національну поліцію” [1], “Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори” [2], “Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними” [3] та ін.

Згідно зі ст. 3 Закону України “Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними” протидію незаконному наркообігу здійснюють Національна поліція, Служба безпеки України, Офіс Генерального прокурора, ЦОВВ, що реалізує державну митну політику (Державна митна служба України); ЦОВВ, що реалізують державну політику у сферах захисту державного кордону (Державна прикордонна служба України), обігу наркотиків, протидії їх незаконному обігу, та інші органи виконавчої влади в межах наданих їм законом повноважень [3].

Координацію діяльності суб’єктів запобігання незаконному наркообігу, забезпечення їх ефективної взаємодії у стратегічних, оперативних і тактичних напрямках слід віднести до переліку найважливіших організаційних засад у зазначеній сфері. Згідно з чинним законодавством така координація покладена на Міністерство охорони здоров’я України, яке є головним органом у системі ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізацію державної наркополітики [4].

Водночас важливу роль щодо координування протидії та запобігання правоохоронними органами наркозлочинності відіграє і система органів прокуратури. Так, у процесі реалізації функції прокуратури щодо нагляду за додержанням законів органами, що проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, Генеральний прокурор, керівники відповідних прокуратур координують діяльність правоохоронних органів у сфері протидії злочинності шляхом проведення координаційних нарад (ч. 2 ст. 25 Закону України “Про прокуратуру”) [5].

У науковій літературі суб’єктів протидії незаконному наркообігу поділяють на: міжнародні органи та організації; національні державні інституції центрального, регіонального та місцевого рівнів [6; 7, с. 274; 8]; на суб’єктів, що здійснюють: запобігання правопорушенням у сфері наркообігу (правоохоронні органи); попередження та запобігання зловживанню наркотиками (МОЗ України, Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба), МОН України та ін.) [9]; органи державної та виконавчої влади, ЦОВВ, що реалізує державну політику у сфері наркообігу; органи прокуратури; підприємства та установи, діяльність яких пов’язана із обігом наркотиковмісних рослин [10, с. 40].

Слід зазначити, що у юридичній літературі відсутня однозначна характеристика взаємодії правоохоронних та інших державних органів щодо протидії та запобігання злочинам як міжгалузевої правової категорії [11, с. 338].

Так, В.Д. Пчолкін під взаємодією пропонує розуміти засновану на спільності цілей і завдань, погоджену за часом, місцем і змістом, визначену законодавством діяльність компетентних суб’єктів щодо раціонального застосування наявних сил, засобів і методів для забезпечення охорони громадського порядку та громадської безпеки [12, с. 97]; О.М. Шевчук – побудований на демократичних засадах, взаємний, узгоджений за часом, місцем і змістом зв’язок між не менш як двома

суб'єктами, який передбачає диференціацію їхніх функцій і завдань, спрямований на досягнення певного визначеного результату із можливістю внесення пропозицій та впливу на прийняття рішень з конкретних питань [13, с. 127]; Ю.А. Хатню – процес взаємовпливу та взаємодоповнення діяльності суб'єктів [14, с. 185]; Ю.С. Назар – процес, який полягає у діяльності кількох (не менш ніж двох) суб'єктів, які впливають один на одного та на об'єкт засобами і методами, що властиві кожному учаснику, для досягнення спільної мети [15, с. 158].

Отже, найбільш характерними ознаками взаємодії суб'єктів запобігання та протидії злочинам, пов'язаним з незаконним наркообігом, є наявність у суб'єктів взаємодії спільної мети – запобігання поширенню наркоманії та наркозлочинності, а також певної компетенції у сфері обігу наркотиків; різноманітність суб'єктів взаємодії; демократичний характер взаємозв'язків; універсальність форм взаємодії тощо [13].

Відповідно до Закону України “Про Національну поліцію” у процесі своєї діяльності щодо запобігання злочинності поліція взаємодіє: з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування (статті 5, 88); з населенням (у т. ч. з використанням ЗМІ), територіальними громадами та громадськими об'єднаннями на засадах партнерства (статті 11, 89). Основними формами такої взаємодії є: зустрічі та співпраця з органами місцевого самоврядування і населенням; систематичне інформування громадськості про стан правопорядку, заходи, які вживаються щодо попередження правопорушень; підготовка та виконання спільно з громадськістю проєктів, програм та заходів для задоволення потреб населення та покращання ефективності виконання поліцією покладених на неї завдань; надання підтримки програмам правового виховання, пропагування правових знань в освітніх закладах, поширення їх через ЗМІ та видавничу діяльність тощо [1].

Законодавчі норми, що визначають напрями та форми взаємодії органів та підрозділів Національної поліції, деталізовані в підзаконних (у т.ч. і відомчих) нормативно-правових актах.

Так, основні напрями та порядок організації взаємодії підрозділів Національної поліції як суб'єкта запобігання злочинам, визначені Інструкцією з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженій наказом МВС України від 07.07.2017 № 575.

Згаданою Інструкцією визначено: основні завдання взаємодії в системі органів та підрозділів поліції (запобігання кримінальним правопорушенням, їх виявлення та розслідування, притягнення до встановленої законодавством відповідальності осіб, які їх учинили, тощо); основні взаємодіючі служби (органи досудового розслідування, підрозділи кримінальної поліції, міжрегіональні територіальні органи Національної поліції та їхні територіальні (відокремлені) підрозділи); особливості організації взаємодії (комплексного використання сил і засобів усіх органів та підрозділів поліції) у запобіганні кримінальним правопорушенням, пов'язаним з незаконним наркообігом, тощо. Зокрема, в Інструкції звернуто увагу на необхідність:

– з'ясування часу, місця, способу та інших обставин вчинення кримінального правопорушення, а також відомостей про: використання доходів, одержаних злочинним шляхом, майно і кошти підозрюваних осіб, на які може бути накладено арешт;

– з'ясування джерел отримання наркотичних засобів, використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотиків;

– вжиття відповідних заходів реагування у разі отримання інформації про осіб, які зловживають наркотиками;

– проведення оперативної закупки з метою виявлення фактів збуту наркотичних засобів, у ході якої залучаються необхідні сили та засоби поліцейських під-розділів.

Однією із форм взаємодії у процесі запобігання злочинам зазначеної категорії в Інструкції для розслідування конкретних кримінальних правопорушень передбачено створення слідчо-оперативних груп (СОГ), до складу яких включають працівників органу досудового розслідування та оперативних підрозділів.

Уважаємо, що зазначену Інструкцію доцільно доповнити положеннями щодо необхідності:

– покладення на працівників поліції обов'язків щодо з'ясування у наркозалежних осіб відомостей про час, місце та обставини, за яких вони розпочали вживати наркотики. Така інформація дозволить виявляти осіб, які втягують (схиляють) інших до вживання наркотиків;

– залучення до складу СОГ з розслідування злочинів цієї категорії дільничних офіцерів поліції (ДОП), на території обслуговування яких вчинено кримінальне правопорушення, а також працівників підрозділів ювенальної превенції (ЮП), якщо підозрюваним чи потерпілим у справі є особа, яка не досягла 18-річного віку. Це, на нашу думку, дозволить більш ефективно запобігати вчиненню таких злочинів.

Форми та напрями взаємодії підрозділів Національної поліції щодо протидії та запобігання наркозлочинам визначено відомчими нормативно-правовими актами системи МВС України. Так, реалізуючи свої кримінологічні функції, Департамент протидії наркозлочинності Національної поліції взаємодіє з:

– населенням, державними, громадськими й міжнародними організаціями у сфері протидії незаконному наркообігу, запобігання поширенню наркоманії;

– суб'єктами виробництва, виготовлення, зберігання, обліку, відпуску, розподілу, торгівлі, переміщення та використання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів з метою контролю за дотриманням установлених правил їх обігу;

– ЗМІ з метою висвітлення результатів роботи органів системи МВС з протидії наркозлочинності;

– міжнародними організаціями та правоохоронними органами зарубіжних країн з питань організації протидії незаконному наркообігу та проблем поширення наркоманії;

– правоохоронними органами України під час проведення спеціальних операцій щодо виявлення осіб, які займаються розповсюдженням наркотиків у навчальних закладах країни та в місцях масового проведення дозвілля молоді, а

також інших комплексних заходів, спрямованих на перекриття джерел та каналів незаконного виготовлення і розповсюдження наркотиків.

Працівники підрозділів Служби ДОП, виконуючи завдання щодо здійснення профілактичної роботи, спрямованої на запобігання поширенню наркоманії, вчиненню наркозлочинів, виявлення причин та умов цих негативних явищ, своєчасного реагування на заяви та повідомлення про правопорушення тощо, взаємодіють та співпрацюють з: населенням; органами місцевого самоврядування; представниками територіальних громад; керівниками підприємств, соціальних, навчальних та культурних закладів, закладів захисту дітей, а також у межах контрольованих прикордонних районів з дільничними інспекторами прикордонної служби щодо проведення превентивних заходів з протидії протиправній діяльності на державному кордоні. У ході здійснення превентивних поліцейських заходів ДОП проводить роз'яснювальну роботу серед населення для формування правової культури, негативного ставлення до суспільно небезпечних явищ, зокрема наркоманії, тощо.

Формами взаємодії ДОП відповідно до наказів МВС України від 28.07.2017 № 650 “Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції” та від 04.11.2003 № 1303/203 “Про затвердження Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі”, є: обмін інформацією (зокрема, щодо осіб, які перебувають на превентивному обліку, зловживають наркотиками), участь у плануванні та реалізації спільних заходів, що проводяться за наказом керівництва поліції тощо.

Організація діяльності підрозділів ЮП регламентована наказом МВС України від 19.12.2017 № 1044 “Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України”. Ці підрозділи під час здійснення своїх повноважень взаємодіють з органами державної влади, ЗМІ, міжнародними і громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами. Задля уникнення вчинення кримінальних правопорушень дітьми, працівники підрозділів ЮП виявляють та запобігають поширенню немедичного вживання наркотиків, наркоманії; контролюють дотримання суб'єктами підприємницької діяльності вимог законодавства щодо обмежень перебування дітей у нічний час у розважальних закладах та у закладах громадського харчування. З цією метою вносять до підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності обов'язкові для розгляду подання про необхідність усунення причин та умов, що призводять до вчинення правопорушень дітьми; беруть участь у профілактичних заходах щодо запобігання дитячій бездоглядності та правопорушенням серед дітей; проводять ознайомлювальні та виховні бесіди з дітьми та їхніми батьками, членами сімей; разом із службою у справах дітей відвідують за місцем проживання дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, для з'ясування умов проживання; застосовують кращі міжнародні методики та практику роботи з дітьми, які перебувають у конфлікті із законом; залучають дітей до участі у просвітницько-профілактичних чи корекційних програмах; інформують відповідні місцеві органи державної влади щодо батьків, які не виконують обов'язків щодо виховання дітей, ініціюють перед службами у справах дітей, відділами охорони здоров'я питання про

направлення дитини до відповідного закладу для надання необхідної медичної, психологічної допомоги.

Отже, взаємодія підрозділів і служб поліції щодо запобігання злочинності здійснюється за різними напрямками та у різноманітних формах: повсякчасне планування, обмін інформацією, створення груп працівників поліції з різних служб для вирішення конкретного завдання тощо. Формами взаємодії Національної поліції з іншими державними органами, які забезпечують державний контроль сфери наркообігу, запобігання наркозлочинності та поширенню наркоманії є: взаємообмін інформацією щодо стану та заходів у сфері запобігання незаконному наркообігу; реалізація спільних проєктів щодо запобігання витоку наркотиків у незаконний обіг; проведення спільних спеціальних операцій; співпраця з громадськими та неурядовими організаціями, ЗМІ щодо поліпшення наркоситуації в країні, у т. ч. зниження обсягів пропозиції та попиту на наркотики, подолання негативних наслідків їх вживання, підвищення рівня обізнаності населення про небезпечність вживання наркотиків тощо.

Водночас реалії поширення в Україні наркоманії та наркозлочинності вимагають, на нашу думку, вироблення поновлених підходів до організації такої взаємодії, яку слід розглядати в організаційно-управлінській та практичній формах запобігання злочинам уповноваженими суб'єктами. Основними з них мають бути цільові оперативно-профілактичні операції, створення спільних баз даних про споживачів та осіб, які займаються збутом наркотиків (наркобізнесом), удосконалення правової бази щодо запобігання наркоманії та наркотизму тощо.

Насамперед необхідно визначити основні напрями спільної діяльності органів та підрозділів Національної поліції, ДПС, СБУ та митних підрозділів щодо запобігання та протидії контрабанді наркотиків, до яких слід віднести:

аналіз, узагальнення, систематизацію інформації про обсяги наркотиків, що потрапляють до України через державний кордон, причини та умови, що сприяють цьому негативному явищу;

виявлення факторів, що сприяють виникненню та розвитку цієї кримінальної діяльності;

підготовка та направлення на адресу вищих органів влади спільно узагальненої інформації про виявлені причини, що зумовлюють контрабанду наркотиків, тенденції її розвитку, а також пропозиції щодо найбільш ефективних шляхів протидії їй.

Не менш важливим при цьому є вдосконалення взаємодії підрозділів Національної поліції України з правоохоронцями зарубіжних країн, міжнародними поліцейськими організаціями (Інтерполом та Європолом). Така взаємодія має здійснюватися і у межах виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, відповідно до якої Україна взяла на себе обов'язок вести боротьбу з організованою злочинністю, зменшувати постачання та попит на незаконні наркотичні засоби тощо [16]. Зокрема, в державі здійснюються заходи щодо приєднання України до Розширеної часткової угоди Ради Європи про створення Групи зі співробітництва в боротьбі проти зловживання наркотиками та їх незаконного обігу (Група Помпиду)⁴.

⁴ Ухвалено Резолюцією (80)2 Комітету Міністрів Ради Європи 27 березня 1980 року у м. Страсбург з поправками, ухваленими Резолюцією (80)15 Комітету Міністрів Ради Європи 17 вересня 1980 року у м. Страсбург.

До основних завдань цього міждержавного органу, членами якого є 39 держав світу, належить здійснення всебічного вивчення проблем зловживання наркотиками та їх незаконного обігу, а також розробка та впровадження комплексних заходів у боротьбі з наркозалежністю на національному, регіональному та місцевому рівнях. Набуття членства в Групі Помпиду дозволить значно розширити межі співробітництва; відкриє додаткові можливості для залучення міжнародної технічної допомоги, вивчення та запровадження міжнародного досвіду у сфері боротьби з незаконним наркообігом, надасть право Україні брати безпосередню участь у роботі спеціалізованих груп і мереж щодо запобігання наркотрафіку; сприятиме підвищенню ефективності співпраці у сфері контролю за наркотиками за європейськими стандартами на міжурядовому та експертному рівнях.

З метою доведення до населення основ державної політики у сфері профілактики наркоманії та формування суспільної думки у питаннях протидії розповсюдженню наркотиків, необхідним є вдосконалення взаємодії Національної поліції, інших суб'єктів запобігання наркозлочинності та інститутів громадянського суспільства із ЗМІ. Для підвищення рівня обізнаності населення, надання об'єктивної, науково обґрунтованої інформації про небезпеки, пов'язані із вживанням наркотиків, у ЗМІ необхідно детально розкривати наслідки такої поведінки, суспільну небезпеку наркозлочинів, особливості відповідальності за їх учинення, ставити у приклад судові рішення за результатами розгляду кримінальних проваджень тощо. На нашу думку, це має бути цикл телевізійних програм на державних телеканалах, спрямованих як на осіб, які вживають наркотики, збувають їх, так і на потенційних потерпілих від схиляння до їх вживання.

Слід також наголосити, що на сучасному етапі існує думка про те, що в Україні давно назріла необхідність трансформації всієї наявної системи органів протидії незаконному наркообігу (правоохоронних, контролюючих та інших державних органів) в єдину координуючу міжвідомчу структуру із відповідними функціями та повноваженнями шляхом запровадження досвіду низки зарубіжних країн. Таке об'єднання має вирішити проблемні питання, пов'язані з неузгодженістю та надмірною вузьковідомчістю органів, яким державою делегована протидія проявам наркоекспансії. Створення такого органу, відповідального за реалізацію антинаркотичної політики держави, дозволить не лише суттєво покращити ситуацію із запобіганням та протидією незаконному наркообігу в країні, але й вийти на вищий рівень міжрегіональної та міжнародної протидії таким злочинам [9].

Зазначимо, що така думка має право на існування, відповідає зарубіжному та міжнародному досвіду протидії незаконному наркообігу, проте потребує більш детального вивчення та широкого обговорення на рівні фахівців у зазначеній сфері діяльності. Прийняттю такого рішення має передувати проведення низки наукових (у т. ч. і міжгалузевих) досліджень, результати яких мають дозволити визначити своєчасність та перспективу пропонованих організаційних змін.

На підставі викладеного зазначимо, що на сьогодні спільна діяльність державних органів, які складають систему запобігання та протидії незаконному наркообігу і не пов'язані між собою відносинами підлеглості, потребує впровадження у практику низки рекомендацій з організаційного удосконалення їх взаємодії. До основних із них, на наш погляд, належать: узгодженість дій різних державних

органів для досягнення спільної мети; застосування кожним суб'єктом запобігання властивих йому форм і методів роботи, рівність суб'єктів запобігання; ініціативність кожного органу в постановці питань для спільного обговорення і вирішення; забезпечення зацікавлених органів інформацією, необхідною для виконання покладених на них завдань, її аналіз: прогнозування, планування і контроль за усуненням виявлених упущень.

Перспективною є реалізація взаємодії та координації державних органів щодо забезпечення державного контролю у сфері обігу наркотичних речовин у наступних формах: спільний аналіз обстановки; визначення і формулювання завдань взаємодії; спільне планування взаємодії; вироблення спільних заходів з інформаційного забезпечення взаємодії; надання взаємної допомоги наявними силами і засобами; виявлення, узагальнення і розповсюдження передового досвіду спільної діяльності; аналіз і підбивання підсумків спільної діяльності.

Важливим, на нашу думку, є удосконалення форм та методів роботи суб'єктів протидії незаконному обігу наркотиків. Такі організаційні заходи мають передбачати:

- концентрацію зусиль на виявленні та документуванні протиправної діяльності організованих злочинних угруповань, що становлять найбільшу загрозу суспільству (структури, які контролюють наркотрафіки, незаконне виробництво, збут наркотиків тощо), оскільки кримінальне покарання наркозалежних осіб і дрібних дилерів не впливає істотно на зниження рівня споживання наркотиків серед населення;

- оперативне реагування на зміни в тактиці діяльності організованих злочинних угруповань, появу нових психоактивних речовин та їх комбінацій, виявлення осередків їх розповсюдження та контрабандних маршрутів;

- удосконалення організації правоохоронної діяльності за допомогою більш ефективної координації дій суб'єктів боротьби з наркозлочинністю, чіткого розподілу сфер відповідальності, оволодіння новими методами виявлення та розслідування злочинів, зокрема з використанням комп'ютерних мереж, розширення контактів з Інтерполом, Європолом та іншими міжнародними правоохоронними організаціями;

- співробітництво правоохоронних органів з органами місцевого самоврядування та громадськістю, власниками розважальних закладів у проведенні комплексу соціальних, медико-профілактичних заходів на території населених пунктів з досить високою концентрацією незаконного обігу наркотиків;

- забезпечення гласності в діяльності правоохоронних органів з метою підвищення рівня поінформованості населення та розширення соціальної бази протидії наркозлочинності;

- посилення роботи із забезпечення власної безпеки правоохоронних органів, недопущення втягування співробітників таких органів у наркобізнес, усунення перешкод у боротьбі їх з незаконним обігом наркотиків;

- зміцнення кадрового потенціалу підрозділів, до завдань яких віднесено протидію та запобігання незаконному обігу наркотиків, шляхом навчання персоналу та підвищення його кваліфікації;

- забезпечення розвитку адекватних форм інституційного контролю за діяльністю правоохоронних органів у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків насамперед з метою дотримання ними законності, прав і свобод людини;
- удосконалення правової основи для посилення протидії використанню (відмиванню) грошей, отриманих від злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків;
- посилення дієвості заходів з протидії незаконному вирощуванню нарковмісних рослин та отриманню з них нових психоактивних речовин;
- своєчасне виявлення незаконного розповсюдження нових хімічних речовин психоактивної дії та внесення пропозицій щодо їх включення до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/580-16/print1446470092906691>. (дата звернення: 12.12.2019).
2. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори. Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР (в редакції Закону № 530-V від 22.12.2006). URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/530-16/print1446470092906691> (дата звернення: 12.12.2019).
3. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними. Закон України від 15 лют. 1995 р. № 62/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-вр> (дата звернення: 12.12.2019).
4. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF> (дата звернення: 12.12.2019).
5. Про прокуратуру. Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 12.12.2019).
6. *Волощук А.М.* Органи державної влади, що протидіють незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. URL: <http://www.stattionline.org.ua/pravo/76/12477-organi-derzhavnoi-vladi-shho-protidiyut-nezakonnomu-obigu-narkotichnix-zasobiv-psixotropnix-rechovin-i-prekursoriv.html> (дата звернення: 12.12.2019).
7. *Шевчук О.М.* Органи державної влади у сфері обігу наркотичних засобів. *Наук. вісн. Ужгородського нац. ун-ту. Серія "Право"*. 2013. Вип. № 21. Ч. II. С. 271–274.
8. *Підгорний Б.А.* Суб'єкти, що забезпечують адміністрування протидії незаконного обігу синтетичних наркотичних засобів. *Теорія і практика правознавства*. 2014. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2014_1_21. (дата звернення: 12.12.2019).
9. *Чувирін Д.Е.* Протидія незаконному переміщенню наркотичних засобів через державний кордон України вимагає нових підходів URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/bozk/18text/g18. (дата звернення: 12.12.2019)
10. Наркозлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. А.П. Закалюка. Київ, 2006. 296 с.
11. *Подолька А.М.* Взаємодія державних органів в охороні громадського порядку. *Форум права*. 2009. № 2. С. 338–344.
12. *Пчолкін В.Д.* Поняття, сутність та завдання взаємодії оперативних підрозділів органів внутрішніх справ. *Проблеми взаємодії територіальних і транспортних органів внутрішніх справ у попередженні та розкритті злочинів: наук.-практ. конф. 23 травня 2003 р.: тези доп.* Львів, 2004. С. 93–104.
13. *Шевчук О.М.* Взаємодія і координація органів державної влади по забезпеченню державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів і психотропних речовин. *Наук. вісн. Міжнарод. гуманіт. ун-ту. Серія "Юриспруденція"*. 2014. Вип. 8. С. 126–129.
14. *Хатню Ю.А.* Взаємодія органів внутрішніх справ з органами служби безпеки України у боротьбі з рейдерством. *Митна справа*. 2011. № 4 (76). Ч. 2. С. 183–188.

15. Назар Ю.С. Взаємодія територіальних органів внутрішніх справ із місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у профілактиці адміністративних правопорушень: дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.07. Львів, 2006. 210 с.

16. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Закон України від 16.09.2014 № 1678-VII .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18> (дата звернення: 12.12.2019).

REFERENCES

1. Pro Natsionalnu politsiiu: Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku. “On the National Police: Law of Ukraine of July 2, 2015”. Information of the Verkhovna Rada. 2015. No. 40–41. Art. 379. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/580-16/print1446470092906691> (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

2. Pro narkotychni zasoby, psykhotropni rehovyny i prekursori. “About drugs, psychotropic substances and precursors. Law of Ukraine of 15.02.1995 No. 60/95-VR (as amended by Law No. 530-V of December 22, 2006)”. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/530-16/print1446470092906691> (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

3. Pro zakhody protyidii nezakonnomu obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn i prekursoriv ta zlovzhvanniu nymy. “About measures for counteracting and abuse of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors”. Law of Ukraine of February 15 1995 No. 62/95-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-vp>. (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

4. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo okhorony zdorovia Ukrainy. “On approval of the Regulation on the Ministry of Health of Ukraine”. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 26.03.2015 No. 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF>. (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

5. Pro prokuraturu. “About the prosecutor’s office”. Law of Ukraine dated 14.10.2014 No. 1697-VII. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>. (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

6. *Voloshchuk A.M.* Orhany derzhavnoi vlady, shcho protyiduiut nezakonnomu obihu narkotychnykh zasobiv, psykhotropnykh rehovyn i prekursoriv. “State authorities that counteract drug trafficking, psychotropic substances and precursors”. URL: <http://www.stationline.org.ua/pravo/76/12477-organ-derzhavnoi-vlady-shho-protiduyut-nezakonnomu-obigu-narkotichnix-zasobiv-psixotropnix-rehovin-i-prekursoriv.html> (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

7. *Shevchuk O.M.* (2013) Orhany derzhavnoi vlady u sferi obihu narkotychnykh zasobiv. “State bodies in the sphere of drug trafficking”. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series “Pravo”. Iss. No. 21. Part II. P. 271–274 [in Ukrainian].

8. *Pidhomyi B.A.* (2014) Subiekty, shcho zabezpechuiut administruvannia protyidii nezakonnogo obihu syntetychnykh narkotychnykh zasobiv. “Subjects providing administration of counteraction to synthetic drug trafficking”. Theory and Practice of Law. Vol. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2014_1_21 (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

9. *Chuvyrin D.E.* Protydiia nezakonnomu peremishchenniu narkotychnykh zasobiv cherez derzhavnyi kordon Ukrainy vymahaie novykh pidkhodiv. “Countering the illicit movement of drugs across the state border of Ukraine demands new approaches”. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/bozk/18text/g18 (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

10. Narkozlochynnist: kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannia. “Drug crime: criminological characteristics and prevention”: [scientific-practice tool] / for the total. Ed. A.P. Zakaliuk. Kyiv, 2006. 296 p. [in Ukrainian].

11. *Podoliaka A.M.* (2009) Vzaiemodiia derzhavnykh orhaniv v okhoroni hromadskoho poriadku. “The interaction of state bodies in the protection of public order”. Forum right. No. 2. P. 338–344 [in Ukrainian].

12. *Pcholkin V.D.* (2004) Poniattia, sutnist ta zavdannia vzayemodii operatyvnykh pidrozdiliv orhaniv vnutrishnikh sprav. Problemy vzayemodii terytorialnykh i transportnykh orhaniv vnutrishnikh sprav u poperedzhenni ta rozkrytti zlochyniv. “Concept, essence and tasks of interaction of operational divisions of law-enforcement bodies. Problems of Interaction of Territorial and Transport Bodies of Internal Affairs in the Prevention and Disclosure of Crimes”: Scientific-Pract. Conf. May 23, 2003: These supplements. Lviv. P. 93–104 [in Ukrainian].

13. *Shevchuk O.M.* (2014) Vzaiemodiiia i koordynatsiia orhaniv derzhavnoi vlady po zabezpechenniu derzhavnoho kontrolyu u sferi obihu narkotychnykh zasobiv i psykhotroynykh rehovyn. "Interaction and coordination of state authorities on ensuring state control in the sphere of drug and psychotropic substances circulation". Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Jurisprudence Series. Iss. 8. P. 126–129. [in Ukrainian].

14. *Khatniu Yu.A.* (2011) Vzaiemodiiia orhaniv vnutrishnikh sprav z orhanamy sluzhby bezpeky Ukrainy u borotbi z reiderstvom. "Interaction of Internal Affairs Bodies with Security Services of Ukraine in Combating Raiding". Customs business. No. 4(76). Part 2, P. 183–188 [in Ukrainian].

15. *Nazar Yu.S.* (2006) Vzaiemodiiia terytorialnykh orhaniv vnutrishnikh sprav iz mistsevymy orhanamy vykonavchoi vlady ta orhanamy mistsevoho samovriaduvannia u profilaktytsi administratyvnykh pravoporushen. "Interaction of territorial internal affairs bodies with local executive bodies and local self-government bodies in the prevention of administrative offenses": Dis. Ph. D. of Juridical Sciences: 12.00.07. Lviv. 210 p. [in Ukrainian].

16. Pro ratyfikatsiiu Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. "On the ratification of the Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part". Law of Ukraine of 16.09.2014 No. 1678-VII .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18>. (date of application: 12.12.2019) [in Ukrainian].

UDC 351.74(477):351.761

Svirin Mykola,

Candidate of Juridical Sciences,
Senior Associate Scientist, Chief scientist of the
Research Laboratory,
State Research Institute MIA Ukraine,
Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-9443-7566

Davydova Maryna,

Adjunct, National Academy of Internal Affairs of
Ukraine, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-6642-9681

INTERACTION OF BODIES AND SUBDIVISIONS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE WITH OTHER ENTITIES IN THE FIELD OF DRUG CRIME PREVENTION

The article analyses the legal and regulatory framework, forms and methods of cooperation between agencies and units of the National Police of Ukraine and other entities for the prevention of crime in the area of trafficking in narcotic drugs, psychotropic substances and precursors. The main legislative and bylaws constituting the legal basis for the interaction of the subjects of drug crime prevention were studied, in particular the laws of Ukraine "On the National Police", "On Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Precursors", "On Measures of Counteraction to Illicit Turnover and Abuse of Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Precursors" and others.

© Svirin Mykola, Davydova Maryna, 2020

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2020.1\(47\).32](https://doi.org/10.36486/np.2020.1(47).32)

Issue 1(47) 2020

<http://naukaipravohorona.com/>

Scientific approaches to identifying ways of improving legislation in this area and the effectiveness of the National Police have been analyzed. It was noted that the most characteristic features of interaction between the subjects of preventing and combating crimes related to illicit drug trafficking were the existence of a common goal of the subjects of interaction – preventing the spread of drug addiction and drug crime, as well as a certain competence in the field of drug trafficking; diversity of subjects of interaction; democratic character of interaction; universality of forms of interaction, and so on.

According to the authors, it is of particular importance to ensure effective interaction between law enforcement agencies and other entities involved in the prevention of illicit drug trafficking in strategic, operational and tactical areas of coordination of such activities, in particular the prosecution services. Proposed perspective directions for improving the interaction of law enforcement agencies in combating and preventing drug crime. The authors refer to such areas as: a general analysis of the subjects of prevention; definition and formulation of the objectives of interaction; joint planning of interaction; elaboration of joint information and communication activities; mutual assistance by available resources; identification, synthesis and dissemination of best practices in joint activities; analysis and stocktaking of joint activities.

Keywords: interaction, drug trafficking, drug crime prevention.

Отримано 14.02.2020